

Regnbueørred (*Oncorhynchus mykiss*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Oncorhynchus mykiss*

Synonymer: *Fario gairdneri*, *Oncorhynchus kamloops*, *Parasalmo penshinensis*, *Salmo gairdneri*, *Salmo gilberti*, *Salmo irideus*, *Salmo kamloops*, *Salmo masoni*, *Salmo mykiss Walbaum*, *Salmo nelsoni*, *Salmo penshinensis*, *Salmo purpuratus*, *Salmo rivularis*, *Salmo stellatus*, *Salmo truncates*

Kaldenavn: Regnbueørred

Regnbueørred, Foto: Istock

Beskrivelse: Regnbueørreden kan blive op til ca. 120 cm og 25 kg, men de fisk, der undslipper til naturen herhjemme, er sjældent mere end 4-5 kg. Farven varierer meget efter habitat (fersk- eller saltvand) og modenhedsstrin. Ryggen er olivengrøn, mens siderne er mere sølvskinnende og bugen er sølvhvid. I ferskvand har fiskene som regel mange små, sorte pletter på den øvre del af kroppen, og disse pletter går ud på rygfinnen, fedtfinnen og halefinnen. Især i yngletiden er der ofte en karakteristisk rød eller rødviolet stribe langs siden. De havgående fisk er mere rent sølvfarvede¹. I put-and-take-søer udsættes ofte en orangegul variant kaldet guldørred.

Forvekslingsmuligheder

Regnbueørreden kan forveksles med især ørred og laks, og den kendes lettest fra dem begge på de mange små, sorte pletter, der går ud på rygfinnen, fedtfinnen og halefinnen. Hos laks og ørred er pletterne på kroppen normalt meget færre (især hos laks). Både laks og ørred mangler også den røde/rødviolette stribe langs siden, som ofte findes hos regnbueørreden.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Regnbueørreden lever både i salt- og ferskvand, og den var oprindeligt udbredt i og ved den vestlige del af Nordamerika fra Alaska til Mexico samt fra Kamchatka til Amur². I forbindelse med akvakultur og lystfiskeri har arten spredt sig til næsten hele verden: Sydamerika, Europa, Østafrika, Himalaya, Australien og New Zealand. Regnbueørreden blev indført første gang til Danmark i 1894¹. Den er gennem tiden udsat utallige steder herhjemme i både fersk- og saltvand. Det er den vigtigste art i de flere hundrede put-and-take-søer, der findes spredt i landet, og de mange udslip fra dambrug betyder, at man også kan træffe den i de fleste af vore åer og næsten overalt i havet. I praksis fanges de fleste af fiskene dog tæt på de steder, hvor de slipper ud. Trods de mange millioner af fisk, der gennem tiden er endt i vores natur, er det dog kun et fåtal af gange, at man har registreret naturlig gydning, og der er ikke opstået nogle permanente bestande^{1,3}. Dette skyldes formentlig primært, at regnbueørreden yngler om foråret, hvilket er nogle måneder senere end de hjemmehørende ørreder. Ynglen er derfor bagud i forhold til ørredynglen og taber konkurrencen om standpladserne i vandløbene og går til grunde. Det vurderes, at arten hurtigt vil forsvinde helt fra vores natur, hvis udslip og udsætninger ophører^{1,3}.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	2	1	1	1	1	6	8

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for regnbueørreden er vurderet til middel. Da der kun meget sjældent er registreret naturlig gydning, skyldes spredningen primært udsætninger og udslip. Risikoen for naturlig gydning vil blive mindre, hvis temperaturen stiger i fremtiden, da en temperaturstigning generelt vil være en trussel mod arten i vore vandløb. Da arten kan leve i både fersk- og saltvand, kan den spredes fra å til å gennem havet. Til gengæld fanges mange af de undslupne fisk hurtigt eller går til grunde, så langdistancespredningen er begrænset.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevarings- eller naturværdi er vurderet til middel. Arten findes som følge af udsætninger og udslip i mange forskellige typer af vande, og den er ikke så krævende hvad angår vandkvalitet, som den hjemmehørende ørred. Fiskene opsøger ikke specifikt levesteder af særlig værdi, men de undslupne fisk findes ofte i vandløb, som er en værdifuld og beskyttet naturtype. Dog udgør regnbueørreden ikke en potentiel trussel for rødlistede arter heri.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til lav. Regnbueørreden kan påvirke hjemmehørende arter som følge af prædation, konkurrence og sygdomssmitte, men der er ikke påvist nævneværdige påvirkninger herhjemme trods artens mere end 100 års tilstedeværelse. Den største frygt har været, hvorvidt arten kunne skade de hjemmehørende ørreders gydning, men den eneste danske undersøgelse af forholdet har vist, at det ikke var tilfældet⁴.

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Påvirkning af økosystemer er vurderet til lav, og der er ikke kendskab til, at regnbueørreder påvirker økosystemer herhjemme på trods af de nogle steder massive forekomster, man har set gennem tiden. De store tætheder, man typisk ser i nærheden af dambrugene lige efter udslip, er typisk også af meget forbigående karakter, hvorfor der ikke når at optræde ændringer.

Økonomiske effekter: 1 (lav). Regnbueørredens økonomiske effekter er vurderet til lav. Der bruges ikke penge på overvågning eller bekæmpelse, og man har ikke set skader på natur eller erhverv. Tværtimod genererer arten indtægter i forbindelse med fiskeri af udsatte og undslupne fisk. De problemer der måtte være for naturen og andre erhverv, er direkte relaterede til produktionsformen på dambrugene, og dette medtages ikke i nærværende vurdering af selve arten.

Helbredseffekter: 1 (lav). Regnbueørreden er en eftertragtet spisefisk, og der er ikke kendskab til negative effekter på helbredet.

Total score = 8

Kilder

- ¹ Rasmussen, G.R. 2012. Regnbueørred. S. 413-428 i: Carl, H. & Møller, P.R. (red.). Atlas over danske ferskvandsfisk. Statens Naturhistoriske Museum.
- ² Scott, W.B. & Crossman, E.J. 1973. Freshwater fishes of Canada. Fisheries Research Board of Canada.
- ³ Carl, H., Behrens, J. & Møller, P.R. 2016. Statusrapport vedr. udbredelsen af ikke-hjemmehørende fiskearter i danske farvande (2016), Rapport til SVANA – Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning fra Statens Naturhistoriske Museum.
- ⁴ Henriksen, P.W. 2005. Opgang af undslupne regnbueørreder (*Oncorhynchus mykiss*) i udvalgte sjællandske vandløb 2005. En foreløbig vurdering af omfanget af opgang på ørreders gydeområder, forstyrrelse af ørreders gydepladser. Pilotprojekt udført af Limno Consult for Dansk Akvakultur.